

פרפראות פאר

פרשת שקלים

עמוד ב

למה לא חשיב מחצית השקל בין הדברים שהיו קשין לו למשה - שיטת התוס'
בביאור הדבר

כפרת מעשה העגל אינו ע"י דבר מועט כמטבע, אלא ע"י האש - שיטת השיטה
מקובצת בקושיית התוס'

ביאור למה ייסד הקליר את פרשת שקלים על פי הפסוק - אשכול הכפר דודי לי
בכרמי עין גדי

עמוד ג

מצינו התקרבותו יתברך אלינו, שנודע ע"י ריח בשמים - סליחה לישראל, ע"י ריח
בשמים,

תשובה מאהבה מרומז בפסוק - ריח בשמים מכרמי עין גדי

למה הורה רבינו הקדוש לרבי שמעון בן חלפתא להחזיר את האבן - שניתנה לו מן
השמים במתנה

ביאור נאה למה חזר בו רבי מדבריו - שאמר אני אמלאנה משלי

עמוד ד

למה הסכים ר' שמעון בן חלפתא לדברי אשתו להחזיר האבן - כי הולך האדם אל
בית עולמו

משפטים - שקלים - חושבנא דדין כחושבנא דדין

עמוד ה

ספר התורה שנמצא זרוק במעלית - מעשה שהיה, מארכיון "מכון פארי"

למה לא חשיב מחצית השקל בין הדברים שהיו קשין לו למשה**שיטת התוס' בביאור הדבר**

כתיב (שמות ל' י"ג) "זה יתנו כל העבר על הפקדים מחצית השקל בשקל הקדש",

איתא בגמרא (מנחות כ"ט ע"א) תנא דבי רבי ישמעאל שלשה דברים היו קשין לו למשה עד שהראה לו הקב"ה באצבעו, ואלו הן מנורה וראש חדש ושרצים, מנורה דכתיב וזה מעשה המנורה, ראש חודש דכתיב החודש הזה לכם ראש חדשים, שרצים דכתיב וזה לכם הטמא, ע"כ,

והקשו התוספות (מנחות כ"ט ע"א) **ויש לתמוה**, דלא חשיב מחצית השקל, דכתיב זה יתנו ואמרין (שקלים דף ג' ומ"ר) **כמין מטבע של אש הראהו למשה**,

ויש לומר, דלא שייך במחצית השקל, **נתקשה**, אלא משום דלא הוה ידע בשום ענין, אם לא היה מראהו. ע"כ,

ביאור הדבר, דלפיכך לא היה יודע משה רבינו, בשום ענין אם לא היה מראהו, משום שלא היה מטבע כזה בנמצא, כי אם היה מטבע כזה בנמצא, מה קושי יש לדעת איזה מטבע יש ליקח למחצית השקל.

* * *

כפרת מעשה העגל אינו ע"י דבר מועט כמטבע, אלא ע"י האש**שיטת השיטה מקובצת בקושיית התוס'**

בשיטה מקובצת, (על הגליון מנחות כ"ט ע"א), **מתרץ את קושיית התוס'**, למה לא חשיב מחצית השקל בין אלו הדברים שנתקשה בהם משה, ומבאר, משום דמה שנתקשה משה במחצית השקל, לא, שלא היה יודע איזה מטבע יש ליקח למחצית השקל, אלא נתקשה להבין, **איך דבר מועט כזה כמו מטבע, יכפר על מעשה העגל**, ע"כ דברי בעל השיטה מקובצת,

ויש לבאר, **דלפיכך הראהו הקב"ה מטבע של אש**, כלומר, אין כפרת מעשה העגל תבוא ע"י מטבע של מחצית השקל, אלא ע"י ההתלהבות של אש הקדושה, לחזור בתשובה אליו יתברך, וזהו מטבע של אש, הראהו לו הקב"ה. וזהו עניין מחצית השקל. ולא המטבע מכפר, אלא ההתלהבות אליו ית' הוא זה שמכפר.

* * *

ביאור למה ייסד הקליר את פרשת שקלים על פי הפסוק**אשכול הכפר דודי לי בכרמי עין גדי**

כתיב (שיר השירים א' י"ד), **אשכול הכפר דודי לי בכרמי עין גדי**, וברש"י **אשכול הכופר** - יש בושם ששמו **כופר** כמו, **בכרמי עין גדי** - שם מקום ושם הוא מצוי, עכ"ל,

ר"א הקליר ייסד את הפיוט לפרשת **שקלים** על הפסוק הנ"ל,

יש לתת טעם נאה, למה ייסד ר"א הקליר את הפיוט לפרשת שקלים על הפסוק הנ"ל,

אפשר לומר, משום שכידוע חודש אלול מרומז בר"ת בפסוק **אני לדודי, ודודי לי, כמו שכתב הבני יששכר** (בני יששכר חודש אלול מאמר א' אות י"ד), אמרו דורשי רשומות איני ל'דודי ו'דודי ל'י [שיר השירים ו ג] ראשי תיבות אלול [לקו"ת פי משפטים], שאז השי"י פותח יד לקבלינו בתשובה, ע"כ,

ואז בחודש אלול, כאשר עושים תשובה מיראה, **אנחנו צריכים להתקרב להשי"ת, והשי"ת מתקרב אלינו**, וזה הרמז מהפסוק **אני לדודי, ודודי לי**,

משא"כ בחודש אדר כאשר הרצון להתקרב אליו בא מאהבה אליו, ואז הקב"ה **מתקרב אלינו מעצמו**, לכן מרמז הקליר בחודש אדר מהפסוק אשכול הכופר, **"דודי לי"**, ללא הקדם של **"אני לדודי"**, כמו שאומר הפסוק, **אשכול הכפר "דודי לי"**, בכרמי עין גדי, גם כשאין **"אני לדודי"**,

אפשר להוסיף, שכינוי הקב"ה בשם **דודי** מוכיח על האהבה בין השי"ת לישראל, עפ"י הפסוק, אם תמצאו את **דודי** מה תגידו לו, **שחולת אהבה אני**.

* * *

מצינו התקרבותו יתברך אלינו, שנודע ע"י ריח בשמים**סליחה לישראל, ע"י ריח בשמים.**

איתא במדרש (שמות רבה פרשה נ"א פסקה ד') אלה פקודי המשכן, משכן העדות, מהו "העדות", א"ר שמעון ב"ר ישמעאל עדות הוא לכל באי עולם, שיש **סליחה לישראל**,

א"ר **יצחק משל למה"ד** למלך שנטל אשה, כעס עליה והניחה, והיו **אומרים לה שכנותיה אינו חוזר עליך עוד**, לימים, **שלח לה** ואמר, כבדי את פלטין שלי, שביום פלוני אבא אצלך, כיון שהגיע יום פלוני בא המלך אצלה **ונתרצה לה**, ונכנס אצלה לפלטין ואכל ושתה, **ולא היו שכנותיה מאמינות**, אלא כיון שהיו מריחות **ריח בשמים**, באותה שעה ידעו שנתרצה לה המלך, **עכ"ל המדרש**, עיי"ש באורך.

* * *

תשובה מאהבה מרומז בפסוק**ריח בשמים מכרמי עין גדי**

איתא בגמרא (יומא ל"ט ע"א) בא לטמא פותחין לו בא לטהר מסייעין אותו תנא דבי רבי ישמעאל משל לאדם שהיה מוכר נפט ואפרסמון וכו', בא למדוד **אפרסמון** אומר לו המתן לי עד שאמדוד עמך, כדי **שנתבסם** אני ואתה, **מבואר**, כי **אפרסמון** הוא ראש לבסמים, כדנקט הבא למדוד **אפרסמון**,

איתא בגמרא (שבת כ"ו ע"א) **כתיב** (מלכים ב' כ"ה י"ב) "ומדלת הארץ השאיר נבוזראדן רב טבחים לכורמים וליוגבים", **כורמים**, תני רב יוסף אלו מלקטי **אפרסמון**, **מעין גדי**, ע"כ,

לפיכך **ייסד הקליר**, עניין התשובה מאהבה, שהוא בחודש אדר, על הפסוק **אשכול הכפר דודי לי בכרמי עין גדי**. שיש בו **בשמים**, ויש בו **דודי לי**, ללא אני לדודי, ויש בו **כרמי עין גדי** ששם היה האפרסמון שהוא ראש לבסמים,

אפשר לומר, שה**אפרסמון** הוא אותו **בושם** שכתב רש"י (שיר השירים א' יד'), יש **בושם** ששמו **כופר**, כמו (שיר השירים ד) כפרים עם נרדים, ע"כ, שמצוי **בכרמי עין גדי**, **כדאיתא בגמרא**, (שבת כ"ו ע"א), אלו מלקטי **אפרסמון**, **מעין גדי**, וקרא שמו הכתוב בשם **כופר**, כמו שכתב רש"י (שיר השירים א' יד'), **ודוגמא היא לכמה כפרות ומחילות שמחל להן הק"בה לישראל**, עכ"ל רש"י

מבואר, כי בהתקרבות להקב"ה ע"י תשובה מאהבה כמו שנודע ע"י בשמים, והוא בחודש אדר, אז **דודי לי**, **בלי אני לדודי**, משא"כ בחודש אלול, **אני לדודי**, ואז **דודי לי**, והכוונה שנעשה תשובה מאהבה שדומה ל**אפרסמון** שהוא מכרמי **עין גדי**, וזהו **אשכול הכפר**, **דודי לי**, **בכרמי עין גדי**.

* * *

למה הורה רבינו הקדוש לרבי שמעון בן חלפתא להחזיר את האבן**שניתנה לו מן השמים במתנה**

איתא במדרש, (רבה, פקודי פרשה נ"ב פסקה ג', רות ג' ד'), מעשה **בר"ש בן חלפתא** שבא ערב שבת, ולא היה לו מאין להתפרנס, יצא לו אל בקעה שבטבריה והתפלל לפני האלוקים, וניתן לו **אבן טובה מן השמים**, נתנה לשולחני ופרנס אותה שבת,

אמרה אשתו מהיכן אלו, אמר לה ממה שפרנס הקב"ה, אמרה אם אין אתה אומר לי מהיכן הן, איני טועמת כלום, התחיל מספר לה, אמר לה, כך נתפללתי לפני האלוקים, וניתן לי מן השמים, אמרה לו איני טועמת כלום עד שתאמר לי **שתחזירה מוצאי שבת**, אמר לה למה, אמרה לו, **אתה רוצה שיהא שולחנך חסר** (בעוה"ב), ושולחן חבירך מלא,

הלך ר' **שמעון הודיע מעשה לרבי**, אמר לו, לך אמור לה, אם שולחנך חסר **אני אמלאנו משלי**, הלך ואמר לה, (שבעוה"ב רבי ימלא את החסר לנו משלו), אמרה לו לך עמי **למי שלמדך תורה**, אמרה לו, רבי, **וכי רואה אדם לחבירו לעוה"ב**, לא כל צדיק וצדיק הוה ליה עולם בעצמו, שנאמר (קהלת י"ב) כי הולך האדם אל בית **עולמו** (דייקא), **והודה לה רבי**, **והלך והחזיר**, עכ"ל המדרש,

* * *

ביאור נאה למה חזר בו רבי מדבריו**שאמר אני אמלאנה משלי**

יש להבין, למה חזר בו רבי ממה שאמר **אני אמלאנו משלי**, וכי רבינו הקדוש לא ידע כי כל אחד הולך אל בית **עולמו**, ואין **אדם רואה לחבירו לעוה"ב**, עד שאשתו של ר' שמעון בן חלפתא היתה צריכה ללמד לו זאת,

ויש לבאר הדבר, כדלקמן,

איתא במשנה (אבות פרק ה' י"ג) ארבע מדות בנותני צדקה וכו'. הרוצה שיתן **ולא יתנו אחרים**, עינו רעה בשל אחרים.

איתא בגמרא (בבא בתרא ע"ה ע"א) אמר רבה א"ר יוחנן, עתיד הקב"ה לעשות שבע חופות לכל צדיק וצדיק, שנאמר (ישעיהו ד' ה'), "וברא ה' על כל מכון הר ציון ועל מקראיה, ענן יומם, ועשן ונוגה אש להבה לילה, כי על כל כבוד חופה", מלמד שכל אחד ואחד עושה לו הקדוש ברוך הוא חופה לפי כבודו,

עשן בחופה למה, אמר רבי חנינא שכל מי **שעיניו צרות בתלמידי חכמים** בעולם הזה **מתמלאת חופתו עשן לעולם הבא**, ע"כ, ולא ניתן לראותו בגלל העשן, (עיין יד רמ"ה, ועוד),

ומכיון והיא לא רצתה לקבל משל אחרים, ועפ"י המשנה זה נקרא **עיניה צרות בשל אחרים**, ומי שעניו צרות בשל אחרים, אמרינן בגמרא דלעיל, כי חופתו מתמלאת עשן ולא ניתן לראותו, לפיכך ידע רבי, כי לא יוכל לתת לה משלו, ולכן הודה לה רבי והסכים עמה.

* * *

למה הסכים ר' שמעון בן חלפתא לדברי אשתו להחזיר האבן

כי הולך האדם אל בית עולמו

כתיב (קהלת י"ב) כי הולך האדם אל בית עולמו,

יש לבאר, כי מלבד מה שסמך רבי שמעון בן חלפתא, **שהלך והחזיר**, על דברי רבו רבינו הקדוש שלמדו תורה, ואמר לו להחזיר, מצינו אצל ר' שמעון בן חלפתא שאמר **סמוך אהימנותא דשלמה**,

איתא בגמרא (חולין נ"ז ע"ב) אמרו עליו על רבי שמעון בן חלפתא שעסקן (חוקר) בדברים היה, מאי עסקן בדברים, א"ר משרשיא, דכתיב (משלי ו' ו') לך אל נמלה עצל ראה דרכיה וחכם, אשר אין לה קצין שוטר ומושל תכין בקיץ לחמה, אמר, איזיל איחזי אי ודאי הוא דלית להו מלכא, (ביקש לחקור אם נכון הדבר שאין לנמלה מלך), אזל, בתקופת תמוז, פרסיה לגלימיה, (פרס בגדו לעשות צל) אקינא דשומשמני, (על קן הנמלים) וברש"י הנמלים - אוהבים צל ושונאים חום), נפק אתא חד מינייהו (יצא אחד הנמלים) אתנח ביה סימנא, (נתן בו רבי שמעון בן חלפתא סימן) על, אמר להו נפל טולא, (הנמלה נכנסה חזרה לקן ואמרה לנמלים שיש בחוץ צל) נפקו ואתו, דלייה לגלימיה, נפל שמשא, (כשיצאו הנמלים הרים את בגדו וחזרה השמש) נפלו עליה וקטליה, (הנמלים הרגו את אותה הנמלה על כך ששיקרה אותם),

אמר רבי שמעון בן חלפתא, שמע מינה **לית להו מלכא**, דאי אית להו, הרמנא דמלכא לא ליבעו, (איך לא ביקשו רשות מהמלך להרוג את הנמלה) א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי, (לא ניתן להוכיח כי אין להם מלך, משלש סיבות) האחד דלמא מלכא הוה בהדיהו, (אולי המלך שיתף פעולה בהריגת הנמלה) ועוד א"נ הרמנא דמלכא הוה נקיטי, (אולי קיבלו רשות מהמלך להרוג את הנמלה) ועוד אי נמי, בין מלכא למלכא הוה, (בתקופה שבין מלך למלך היה הסיפור, ולכן לא ביקשו רשות להרוג את הנמלה) דכתיב (שופטים י"ז ו') **בימים ההם אין מלך בישראל איש הישר בעיניו יעשה**,

אלא, (מכיוון וע"י הריגת הנמלה לא ניתן להוכיח כי אין להם מלך) **סמוך אהימנותא דשלמה**, וברש"י אהימנותיה דשלמה - נאמן הוא על כך (שאינו להם מלך) וברוח הקדש אמרה, ע"כ,

לפי"ז אפשר לומר, מכיוון ורבי שמעון בן חלפתא ידע שיש לסמוך אהימנותא דשלמה, שדבריו נאמרו ברוח הקודש, והכתוב (קהלת יב) אומר, **כי הולך האדם אל בית עולמו**, שעל סמך זה אמרה לו אשתו, שכל אחד ספון בעולמו הוא, ואין רבי יכול למלאות את החסר, משלו, ולפיכך אמרה לו **תחזירה למוצאי שבת**, ופסוק זה נאמר ע"י **שלמה המלך** ע"ה, ומכיון וידע כי יש לסמוך על דבריו, כמ"ש **סמוך אהימנותא דשלמה**, לכן הלך והחזיר.

* * *

משפטים - שקלים

חושבנא דדין כחושבנא דדין

ברוב השנים קריאת פרשת **שקלים** יוצא בפרשת **משפטים**, ואולי יש רמז לכך מכיוון דחושבנא דדין כחושבנא דדין, מ'ש'פ'ט'י'ם' עולה ארבע מאות ושמונים, ש'ק'ל'י'ם' עולה ארבע מאות ושמונים.

* * *

מעשה שהיה
מארכיון "מכון פאר"

ספר התורה שנמצא זרוק במעלית

תדהמה הלם וזעזוע אחזו ב"מכון פאר"
כאשר נתקבלה ידיעה על ספר תורה שנמצא זרוק במעלית בנין,
הדבר אירע לפני זמן כאשר משפחה מאיזור חרדי באשדוד שבה לביתה בשעת לילה מאוחרת,
ובהזמנת המעלית אל קומת הקרקע, ודלת המעלית נפתחה,
הותקפו בני המשפחה, בבהלה, אי הבנה, תדהמה, וכאב,
לראות ספר תורה מושלך במעלית,
עם כל הכבוד הראוי לספר התורה, אספו בני המשפחה את ספר התורה,
הכניסוהו לביתם, ופנו אל "מכון פאר"
המתמחה מזה עשרות שנים בהשבת אבידה של דברי סת"ם,
הערכת "מכון פאר" היתה, כי מדובר בס"ת גנוב, שהגנב ביקש להיפטר מהגניבה,
ספר התורה נבדק ב"מכון פאר",
והיות והיו חסרים סימני זיהוי מובהקים מכיוון והעצי חיים הוסרו מספר התורה,
וניתן לומר רק, כי מדובר בספר תורה שהובא מחו"ל לאחר השואה, כתב ב"י, הלכתי,
גובהו חמישים וחמשה ס"מ, כולל משיחה חיצונית, וכנראה נגנב מאחד מבתי הכנסת,
בכדי להקל על גבאי בתי הכנסת את זיהויו של ספר התורה,
הוחלט ב"מכון פאר" על פרסום צורת הכתב של ספר התורה,
וכל גבאי ביכנ"ס שנגנב ממנו ספר תורה, העונה על הפרטים שנמסרו, ועל עוד סימנים נוספים,
יכול להגיע אל "מכון פאר" רחוב חזון איש 2 בני ברק, או להתקשר בטלפון 03-6161666,
לאחר מספר ימים שנעשה ב"מכון פאר" מאמץ לאתר את בעל הספר,
התקשר אדם שעוסק בספרי תורה ישנים,
וסיפר שהוא חזר מחו"ל עם כמה מזוודות של ספרי תורה ישנים כדי לתקנם,
ורק לאחר כמה ימים כשפירק את מזוודותיו שם לב כי המזוודה נפתחה ונפל ספר תורה,
לאחר שהתברר כי הדברים נכונים, והאיש גר באותו בנין בו נמצא הס"ת
הוחזר ספר התורה לבעליו.

להערות הארות ולקבלת העלון, ניתן לפנות אל "מכון פאר" רח' חזון איש 2 בני ברק
פקס 03-6161777, מייל yud10@017.net.il נייד 0527-616166